

Natalia Evseeva

ERRUSIARRA, EUSKARA HIZTUNA

EZ DAKIT ZERGATIK, BAINA HEMEN EZ DA ESPERO ATZERRITARRAK EUSKARAZ EGITEA

Hizkuntzak ikasteko aplikazioak egiten ari da Bilboko lanean, autoikaskuntza-metodoak, finean. Edukiak sortzea eta kudeatzea du lantegi. Errusiera-berezilari hasi zen, eta, orain, errusieraz gain, frantsesez eta alemanez ere sortzen ditu edukiak. Damu bat ere badu: "Ez dut euskararekin lan egiten, zoritxarrez".

 MIEL ANJEL ELUSTONDO ZALDI ERO

Moskun jaioa, Gasteizen eta Bilbon zaitugu aspaldixko.

Moskun jaioa naiz, baina ez ofizialki, hala ere. Ama gure herritik Moskuko ospitalera joan zen nitaz erditzeko garaian. Nire agirietan ez da Moskurik agertzen, SESBen legea baitzen amaren erroldaren arabera ezartzea haurraren jaiolekua, eta, nirea, hiriburutik 200 kilometrotara dago: Tula.

Hantxe hazi nintzen eta hantxe bizi 18 urte arte. Gero bai, Moskura joan nintzen unibertsitate ikasketak egitera. Hizkuntzalaritza Teorikoa eta Aplikatua ikasi nuen; konputazionala, alegia. Baina ni oso txarra naiz konputazionalan eta, beraz, alde teorikotik jo nuen.

Hizkuntzalaritzak ekarri zintuen Euskal Herrira?

Bai. Lehen aldiz, 2011n heldu nintzen, unibertsitateen arteko hitzarmen bat tarteko. Erasmus moduko bat, nahiz eta Errusiaren kasuan ikasle-trukearen programak ez duen Erasmus izenik jasotzen. Baina azken finean gauza bera da. Hala ere, han, Erasmusen ez bezala, kanpoan egiten dituzun ikasgaiak ez dira baliokidetzen etxeko unibertsitatean. Eta, bestalde, gastu guztiak, matrikula izan ezik, norik bere gain hartu behar ditu. Nire kasuan, ordurako, urtea neraman euskara ikasten Moskuko unibertsitatean, Etxepare Institutuaren irakurletzaren barruan. Bi erakundeen

arteko akordioa zen. Gaztelania ikasten dutenez gero, pentsatuta zegoen, eta ni gaztelania ikaslea ere banintzenez, euskara ikastera joan ahal izan nintzen. Lau hilabete hemengo unibertsitatean ikasteko aukera ere eskaintzen zuen programak, eta etorri nintzen, eta izugarri gustatu zitzaidan Euskal Herriko jendea, bizimodua... Jendeak bere erroei eta kulturari dien atxikimendua. Natura eta klima ere bai, gustatzen zait mendian barna ibiltzea, mendiak asko maite ditut eta nire sorterrria, aldiz, nahiko laua da.

Baina lau hilabeteak pasa eta gero, atzera Moskura zu.

Bai. Eta itzuli eta beste urte bat ere ikasi

Natalia Evseeva

MOSKU, 1989

Hizkuntzalaritza Teorikoa eta Aplikatua ikasketak Moskun egina, hantxe hasi zen euskaraz ikasten, Etxepare Institutuaren irakurletza baliatuz. Euskal Herrira etorri zen lehenbizi, 2011n; bizitzera, 2012. urtean, eta kasik hamarkada bat darama gure artean, ikasketak burutzen, doktore tesian eta lanean. Hiru artikulu ditu publikatuak, bata tipologiari buruzkoa, eta beste bi Europako estatu post-sobietarreko hizkuntzei buruzkoak.

nuen euskara –karrerako azken urtea nuen Moskun–, delako irakurletza horren barruan beti. Leire Orduña izan nuen lehenbiziko irakaslea, eta, hurrena, berriz, Ainhoa Aierbe. Lehen urtean hiru ikasle izan ginen gure taldean. Ondokoetan, gehiago. Urteren batean hamarretik gora izatera ere heldu ginen. Bizpahiru talde izan ohi ginen, mailaren arabera banatuak. Ni, adibidez, nire azken urtean, 2011-2012an, bakarrik gelditu nintzen nire maila “altuan”. Letren fakultatean ari ginen ikasle guztiok, batzuk hizkuntzalaritza ikasle ginen, beste batzuk Espainiar edota Ingeles filologiakoak, eta baziren unibertsitatekanpoko ikasleak ere. Gero, unibertsitatekoak ez zirenei atek itxi zizkieten. Urte batzuetan zenbait elkarlan egin zituzten Cervantes eta Etxepare institutuek, baina urte batzuetan; beste batzuetan, ez.

Zure hizkuntzalaritzaren barruan ikasi zenuen euskara.

Hautazko gaia zen, ez zuen curriculumean kontatzen –nire garaian, behintzat–, kreditu-sistematik ere ez baitzegoen orduan, zenbait ikasgai jakin derrigorrez ikasi beharra besterik. Garai horretan euskara ez zen norberak hartu nahi zuen karga baizik. Kar, kar... Baina gustura ikasi nuen, batzuetan erraza zen, besteetan zaila, hizkuntza guztien kasuan bezala. Zaila dela esaten dute, eta esan dizut, batzuetan erraza da, beste batzuetan zaila. Hala ere, nire iritziak ez du askorik balio, hizkuntzalaritza ikaslea bainaiz, beste zenbait hizkuntza ere badakizkit... Nire soslaia ez da ohikoa, beraz. Adibidez, euskararen alderdi batzuk oso erregularrak dira: deklinabidea ikasi duzula esaten duzunean, benetan ikasi duzu, erregularra baino erregularragoa delako! Aldiz, errusieraren deklinabidea askoz ere zailagoa da, askoz ere denbora gehiago beharko duzu hura ikasten, salbuespenez beteta baitago, eta zein genero, zein erro mota eta beste hainbat gorabehera hartu beharko baitituzu kontuan.

Hiru urtean ikasi zenuen euskaraz?
Bai. Tira!, hiru urtean erdiko mailara

iritsi nintzen, B1era gutxi gorabehera! Hurrengo 10 urteetan hobetzen aritu nintzen, eta oraindik ere badaukat zer ikasi! Euskara ikasten hasi nintzen lehenbiziko urtea egin eta gero etorri nintzen Gasteiza. Ordurako, nahiko ongi nekien gaztelaniaz. Zenbait eskola jaso nituen [EHUren Gasteizko] Letren fakultatean, gaztelaniaz denak, salbu eta atzerriko ikasleei zuzendutako euskara tartea. Talde txikia ginen, eskola trinkoa zen hura, eta euskaraz gehiago ikasteko balio izan zidan. Lau hilabeteko egonaldi horren barruan aparteko beka bat ere bazen, Etxepare Institutuak emandakoa. Huraxe izan dut bizian jaso dudana beka “normal” bakarra, dena ordaindu baitzidaten, hamabostaldi batean barnetegia batera euskara ikastera joateko. Eta hori ere egin nuen, Lazkaoko Maizpiden. Erabateko murgiltzea izan zen.

Ni ez naiz nor inor kritikatzeko, baina niri dagokidanez, bizi naizen tokiko hizkuntzan hitz egitea gustatzen zait”

Euskara ikasteko leku egokia dugu Maizpide euskaltegia.

Egonaldi hura erabakigarria izan zen. Maizpideko hamabostaldiaren ondoren, erabaki nuen Euskal Herrian denbora luzeago igaro nahi nuela, itzuli egin nahi nuela, hemen eman nahi nituela urte batzuk, baina bizitzen. Karrerako azkeneko urtean izan zen. Tartean, nire bizitzan zer egin ere pentsatzen eman nuen denbora, Moskun gelditu eta lana bilatu, edo Euskal Herrira itzuli eta hemen egin nire bidea. Baina, jakina, errusiarra naizenez ez nuen besterik gabe hona etortzerik, ikasle etortzea beste aukerarik ez nuen, eta masterra egitera etortzea erabaki nuen. Horrela bai, etorri nintekeen. Bestela, ez nukeen hona legez etortzeko modurik, hona sartzekotan familia izan behar baituzu hemen, edo lan kontratua, Errusian zauden bitartean egindakoa! Hau da, ia ezinezkoa. Beste bidea da ikasketak atzerrian egitea, eta horixe egin nuen nik, eta horixe da errusiar askoren plana.

Masterra egiten hasi zinen, hortaz.

Baina konturatu nintzen ez nuela ikasteko gogo handirik, nahiago nuela lan egin, nekatuta nengoela ikasten. Eta, bestalde, hemen ikasle bizitzeak esan nahi zuen gurasoen kontura bizi

beharko nuela. Eta hori ere ez nuen nahi. Azkenean, neure bidea egin nuen, lana aurkitu bainuen. Duela hamar urteko kontuak dira. Hainbat lan txiki egin ditut harrezkero. Errusiera klase partikularrak ematen aritu nintzen bi urtez edo. Asko gozatzten dut nire ama hizkuntza irakasten, baina horretaz bizitzea oso zaila da. Hala ere, esperientzia harexek lagundu zidan oraingo lana lortzen. Bi lan handi ere izan ditut, bata Bilbon – horretan ari naiz oraindik –, Guardian bestea.

Arabako Guardian?

Bai. Urte hartan Logroñon bizi nintzen. Lantegi batentzat egin nuen lan, Errusian saldu nahi zuen bere produktua: ardo, vodka eta gainerakoen botilak ixteko erabiltzen diren kapsulak. Errusiako merkatua zabaldu nahi zuten, eta errusieraz zekien pertsona bat behar zuten harremanetarako. Nire pisukide ohiak baten bat ezagutzen zuen lantegi hartan, eta hantxe *entxufatu* ninduen. Kar, kar... Baina Errusiarekin harremanetan saiatu baginen ere, negozioak ez zuen uzta onik eman, kontratua bukatu zitzaidan, eta kito. Kontratu hura bukatu, eta Gasteiza itzuli nintzen, beste lan bat bilatzeko masterra bukatzen nuen bitartean. Ez zitzaidan ezer ateratzen. Gainera, ikasle paperekin ezin nuen lanaldi osoan lanik egin. Beraz, urte bat-edo errusiera klase partikularrak ematen jardun nuen eta, aldi berean, master amaierako lana idazten. Gero Bilboko lanarekin hasi nintzen, hizkuntzak ikasteko aplikazioetan lanean.

1989an Moskun jaioa, 33 urte dituzu, eta hainbat hara-hona eginak Tulatik honaino: Gasteiz, Bilbo, Guardia...

Bai, zenbait urtetan gauza asko egin ditut, edota gertatu zaizkit, oso urte bete eta trinkoak izan dira. Bestalde, CO-

VID-19 urteak tartean direla, denbora murriztu egin dela iruditzen zait. Aurreko urteak bizi-bizi joan ziren eta, aldez, pandemia urteak, geldo-geldo.

Eta zein puntutan zaude orain?

Mundu akademikoa hor dago beti. Hizkuntzalaritza ikasi nuenean, ikerketa neukan gogoan. Horixe zen nire asmoa. 15 urte nituenean, oso garbi nekien zer izan nahi nuen: ikerlari. Karreran hasi nintzenean, bestelako asmoak etorri zitzaizkidan: ikerketa eginkizun zaila iruditu zitzaidan, desmotibatu egin nintzen. Eta, bestalde, ikertzetik bizitzea ez da erraza, ez hemen ez Errusian. Ez nuen aurrerabiderik ikusten eta, hortaz, bide hura ixtea erabaki nuen, masterra bukatu nuen arren. Pandemiak, berriz, bizitza birpentsatzeko aukera eman dit,

eta doktoregoan eman dut izena EHUren Gasteizko Letren fakultatean, eta horretan naiz denbora erdian. Urtea daramat horrela, baina ez dut askorik aurreratu: ez naiz *superwoman*-a, ez naiz aldi berean gauza bat baino gehiago egiteko gauza, denbora ondo kudeatzen ere ez dakit. Nahiko kaotikoa naiz horretan.

Zergatik lotu zintzaizkion, aukeran, euskara ikasteari?

Bestelako hizkuntza bat ikasi nahi nuelako. Tipologia gustatzen zaidala esan dizut, eta, Moskuko unibertsitatean, georgiera klaseen bila ari nintzela, errazagoa izan zen euskara ikasteko klaseak aurkitzea, georgiera ikastekoak baino. Tira!, hori egotira politikoari ere zor zitzaion, zeren 2008-09 hartan bi herrialdeen arteko harremanak ez zeuden onenean. Orain bestelakoa da egoera, eta georgiera klaseak eta georgiera irakasle partikularrak nahi beste dituzu. Garai hartan ez zen halakorik. Garai hartan, Moskuko uni-

bertsitatean, gure fakultatean, hainbat irakurletza ziren: euskara, katalana, finlandiera...

Irakurletza haien guztien artean, zuk euskara hautatu zenuen...

Bai, aspaldi entzuna nuen hizkuntza misteriotsua zela, arraroa... estereotipo guztiak! Kar, kar... Bazen euskara irakurletza, eta nire departamentuan ere bazen euskara interesatzen zitzaion irakasle bat, Aleksandr Arkhipov. Urte batean, halako ikastaro bat ere eratu zuen, hizkuntzalariei zuzendua, euskararen gramatikari buruz, eta orduantxe hasi zen benetan nire euskara zaletasuna. Euskal Herrira etorri baino lehen izan zen. Gero, graduako lana ere irakasle harekin egin nuen. Euskarari buruzko giroa bazegoela esan nahi dut.

Gure errusiarrak Zuberoaz interesaturik dago...

Bai. Ibilita nago Zuberoan, asko gustatzen zait eskualde hura. Batua ikasi eta gero, beste erronka baten bila nabilela, zuberera ikasten hasi nintzen. Barnetegian izan nintzen, duela hiru urte, eta harrezkero zenbait egonaldi egin ditut han.

Errusiarrak, euskaraz ikasia. Hemen askok ez du halakorik egiten...

Hizkuntzalari frikia naizelako ikasi nuen euskara. Hemen, berriz, jendeak arrazoi praktikoengatik ikasi ohi du euskaraz. Egia esan, Errusian eta Euskal Herrian eta toki guztietan, arrazoi praktikoengatik ikasten ditu jendeak hizkuntzak. Orain ingelesez ikasi behar omen da, eta hor ari zaizkigu tar-tar-tar. Euskal Herrian, askok ez dute ikusten euskaraz ikasteko beharra, lotura emozionalik ere ez dute euskararekin... Ni ez naiz nor inor kritikatzeko, baina niri dagokidanez, bizi naizen tokiko hizkun-

tzan hitz egitea gustatzen zait. Hala ere, ulertzen dut bakarrik beharrezko duen hizkuntza ikasten duen jendea. "Halako egin behar dut diru gehiago irabazteko? Bada, egingo dut. Beharrik ez dudala? Ez dut egingo". Halaxe.

“

Batua ikasi eta gero, beste erronka baten bila nabilela, zuberera ikasten hasi nintzen barnetegian, eta harrezkero zenbait egonaldi egin ditut han”

Eta, laster, Euskaraldia.

Eta jarriko ditugu txapak, eta hitz egingo dugu euskaraz. Triste da, jendeak euskaraz ikasten du, baina ez du hitz egiten. Eta, hala ere, euskara Errusiako zenbait hizkuntzarekin alderatu, eta oso egoera onean dago. Errusiako hizkuntza askok euskarak bere eremuan duena baino askoz presentzia txikiagoa dute, toki guztietan ere!, izan eskolan, izan gizartean. Eta transmisioa bera ere, askoz ere eskasagoa da Errusiako hizkuntza askoren kasuan, euskararenean baino.

“Jarriko ditugu txapak”, esan duzu. Eta egingo dugu lehen hitza euskaraz?

Nik nekez egiten dut lehen hitza euskaraz, eremu ez euskaldunetan, bederen; alegia, hiriburuetan, edo aurrean daukadana euskalduna den, ez den, zalan-tza handia daukadanean. Herri euskaldun batean edo giro euskalduna dagoen tokietan, berriz, ezezagunekin ere euskaraz hasteko arazorik ez dut, eta gainera asko gustatzen zait. Bestalde, inora tramiteren bat egitera joan, nire agiriak erakutsi, eta badakit nire izena irakurri eta nik euskaraz hitz egiteak harridura sortuko duela, edo gaizki-ulertua. “Ea, hemen bada okerren bat. Zer ari da izen arraroak dituen neska hau euskaraz?”. Eta, jakina, tramite bat egiten ari zarenean, nahi duzu hura bete eta libre irten. Hargatik kostatzen zait asko lehen hitza euskaraz egitea. Ez dakit zergatik, baina hemen ez da espero atzerritarrak euskaraz egitea. Elkarrizketa egitea eskatu zenidanean ere, horixe pentsatu nuen: “Beste behin, euskaraz ikasi duen atzerritarraren papera jokatu beharko dut!”. Kar, kar...

Horixe zure rola!

Bai. Atzerritarrak euskaraz ikastea ohi-koa balitz, ez ginatkeen hemen egongo! Kar, kar... Batzuetan nekagarria da! ●

Azarokoa, kalean!

EUSKARA IKASLEA ZARA? IRAKASLEA?

- **EUSKARAZ IRAKURTZEKO OHITURARIK EZ DUTENENTZAT**
- **BALIAGARRIA EUSKARA IRAKASLEENTZAT**
- **10 ZENBAKI URTEAN**

Egin harpidetza aizu.eus atarian. Harpidetza digitala, paperezkoa edo digitala+paperezkoa.